

สำนักงาน | OFFICE
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OF INDUSTRIAL ECONOMICS

DIE SHARE

ปีที่ 6 ฉบับที่ 64 กรกฎาคม 2560

ประเด็นไหน? ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องตามติด ในเหตุการณ์วิกฤตตะวันออกกลาง

Contents

ประจำเดือนกรกฎาคม 2560

Econ Focus	ประเด็นไหนภาคอุตสาหกรรมไทยต้องตามติด ในเหตุการณ์ความขัดแย้งตะวันออกกลาง	3
Econ Review	สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือนพฤษภาคม 2560	8
Sharing	มาเป็น “ลูกไก่” กันเถอะ	10
เก็บมาเล่า	แนวทางการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาองค์กร กรณีตัวอย่าง OIE Improvement Idol Award	13
Movement		15

Editor's Note

สวัสดีคุณผู้อ่าน OIE SHARE ฉบับเดือนกรกฎาคมค่ะ ช่วงนี้อากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย กลางวันก็ร้อนตับไหม้ เย็น ๆ ฝนก็เริ่มจะมาเยือน ยังไงก็ขอให้ทุกท่านรักษาสุขภาพกันให้ดี ๆ นะคะ และที่ขาดไม่ได้คือ ติดตามสาระความรู้ บทความดี ๆ จากเหล่านักเขียน OIE SHARE ไปดูกันเลยเริ่มจากคอลัมน์ **Econ Focus** กับหัวข้อ **ประเด็นไหนภาคอุตสาหกรรมไทยต้องตามติดในเหตุการณ์วิกฤตตะวันออกกลาง** ส่วนใครที่ติดตาม**สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนพฤษภาคม ปี 2560** อยู่แน่ต้องห้ามพลาดกับทุกความเคลื่อนไหวในคอลัมน์นี้ คอลัมน์**Sharing** มาเป็น “ลูกไก่” กันเถอะ ปิดท้ายกันด้วย**เก็บมาเล่า**กับเรื่อง **แนวทางการปรับปรุงเพื่อพัฒนาองค์กร กรณีตัวอย่าง OIE Improvement Idol Award** เรายังเปิดรับความคิดเห็นของทุกท่านทุกฉบับทุกช่องทาง ขอบพระคุณคุณผู้อ่านที่ติดตาม OIE SHARE แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

สวัสดีค่ะ

ที่ปรึกษา

ศิริจุจ จุลกะรัตน์

ผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

วิรัตน์ดี ศุภประเสริฐ

รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

อิทธิชัย ปัทมสิริวัฒน์

รองผู้อำนวยการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

กองบรรณาธิการ

นาฏนดา จันทรสุข, ชาลี ชันศิริ,

สมพิศ นาคสุข, ปิฎุขาน์ ศรีสังข์,

เจษฎา อุดมกิจมงคล, ประวีรา โพธิ์สุวรรณ,

จักรพันธ์ เด่นดวงบริพันธ์,

บุญอนันต์ เสวตสิทธิ์, ภคอร ประสิทธิ์สุข,

นวพร กังเจริญ, สิริรักษ์ ชูเชิด,

วชิราภรณ์ จันทรเนตร

OIE SHARE ยินดีรับฟังความคิดเห็น คำชี้แนะ และข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ติดต่อได้ที่ กองบรรณาธิการ OIE SHARE กลุ่มประชาสัมพันธ์และบริการห้องสมุด สำนักบริหารกลาง สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 อีเมล : oioprnews@gmail.com

ข้อความที่ปรากฏใน OIE SHARE เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน

หากต้องการนำข้อเขียนหรือบทความในฉบับ ไปตีพิมพ์ เผยแพร่ หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด กรุณาอ้างอิงแหล่งที่มา

ประเด็นโศกนาฏกรรมไทยต้องตามติด ในเหตุการณ์ความขัดแย้งตะวันออกกลาง

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

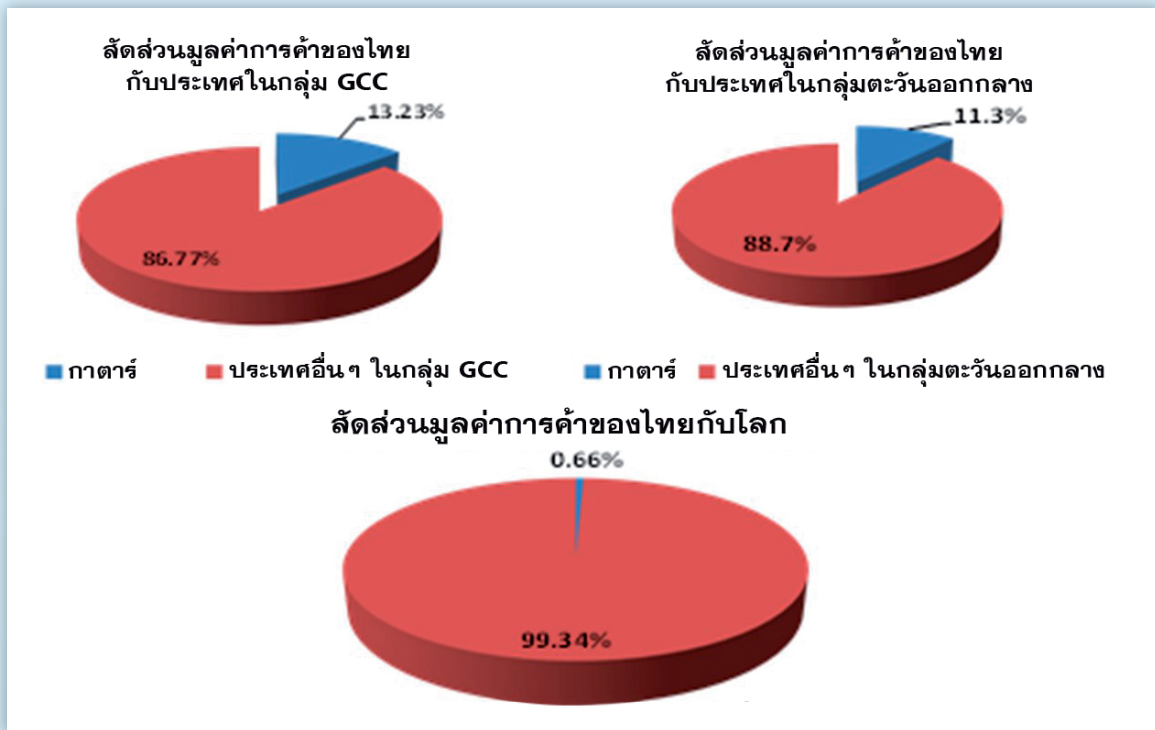
จากกรณีความขัดแย้งของประเทศในตะวันออกกลาง ที่บางประเทศ อาทิ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อียิปต์ และบาห์เรน ได้ประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศกาตาร์ รวมทั้งปิดพรมแดนทั้งทางบก ทางอากาศ และทางเรือ เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2560 โดยกล่าวหาว่ากาตาร์ให้การสนับสนุนกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงและอิหร่านซึ่งกาตาร์ได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาดังกล่าว ความขัดแย้งครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่ร้ายแรงที่สุดในรอบหลายปีของกลุ่มประเทศสมาชิกของคณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ (The Cooperation Council for the Arab States of the Gulf: CCASG) หรือที่รู้จักอีกชื่อหนึ่งว่า Gulf Cooperation Council (GCC) ซึ่งมีสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย คูเวต โอมาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (ยูเออี) กาตาร์ และบาห์เรน ทั้งนี้ ภาควิชาการไทยควรจะต้องมีการติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะในบริบทที่จะมีความเกี่ยวข้องหรือเป็นประเด็นที่อาจจะมีผลกระทบต่อภาควิชาการไทย

ไทย-กาตาร์มีมูลค่าการค้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.23 ของมูลค่าการค้าไทย-กลุ่ม GCC และร้อยละ 0.66 ของมูลค่าการค้าไทย-โลก สินค้านำเข้าที่สำคัญ อาทิ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ สินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ อัญมณี รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ อาหารทะเลกระป๋อง ตู้เย็น อย่างไรก็ตาม ตัวเลขการส่งออกจากไทยไปกาตาร์บางส่วนถูกซ่อนบันทึกไว้ในมูลค่าการค้าไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

กาตาร์ หรือชื่อทางการคือ รัฐกาตาร์ ตั้งอยู่ในอ่าวเปอร์เซียของภูมิภาคตะวันออกกลาง มีลักษณะรูปร่างเป็นดิ่งยื่นออกไปในอ่าวเปอร์เซียโดยมีทะเลล้อมรอบ มีชายแดนทางบกเพียงแห่งเดียวทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ยาว 65 กม. ติดกับพรมแดน

ที่มา : <https://www.finnomena.com> และ <http://www.alamy.com>

ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์มีเนื้อที่ 11,437 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใกล้เคียงกับจังหวัดเลยหรือจังหวัดน่านของประเทศไทย พื้นที่มีสภาพเป็นทะเลทรายและภูเขา มีชายฝั่งทะเลยาว 563 กม. กาตาร์มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติด้านพลังงานมหาศาล อาทิ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ แต่กาตาร์มีสภาพอากาศร้อนแห้ง สภาพพื้นดินส่วนใหญ่ของกาตาร์ไม่สามารถทำการเกษตรได้ โดยเฉพาะสภาพภูมิอากาศในช่วงฤดูร้อนที่ร้อนจัดไม่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกผลผลิตทางการเกษตร ฝนตกปีละ 1-2 ครั้ง ไม่มีแม่น้ำมีเพียงน้ำทะเล กาตาร์จึงไม่สามารถผลิตอาหารได้ด้วยตัวเอง และจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคจากทั่วโลก ซึ่งก็เป็นโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยที่จะเสนอส่งสินค้าเข้าไปขายในกาตาร์ และความต้องการนำเข้าสินค้าประเภทต่าง ๆ ของกาตาร์ยังคงมีอัตราสูง และนอกจากก๊าซธรรมชาติและน้ำมันแล้ว กาตาร์ยังไม่มีวัตถุดิบอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อกระบวนการผลิตสินค้า ทำให้กาตาร์ไม่ค่อยมี

โรงงานอุตสาหกรรมสาขาอื่น นอกจากโรงกลั่นน้ำมัน โรงงานปิโตรเคมี และโรงงานที่ผลิตสินค้าอันเกี่ยวเนื่องกับน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

เมื่อพิจารณาประเด็นที่จะมีความเกี่ยวข้องหรือเป็นประเด็นที่อาจจะมีผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมไทยในด้านความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างไทยกับกาตาร์ ในปี 2559 การค้าไทย-กาตาร์มีมูลค่าประมาณ 2,728.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.23 ของมูลค่าการค้าไทย-กลุ่ม GCC คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของมูลค่าการค้าไทย-กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง และคิดเป็นร้อยละ 0.66 ของมูลค่าการค้าไทย-โลก ทั้งนี้ส่วนใหญ่การค้าไทย-กาตาร์ไทยจะเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า เนื่องจากการนำเข้าสินค้าพลังงานจากกาตาร์ อาทิ ก๊าซธรรมชาติชนิดเหลว (Liquefied Natural Gas : LNG) ตามสัญญาซื้อขายระยะยาว 20 ปี ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2558 ในจำนวน 2 ล้านตันต่อปี โดยในภาพรวมปี 2559 ไทยนำเข้าจากกาตาร์มูลค่า 2,441.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และไทยส่งออกไปกาตาร์มูลค่า 287.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้านำเข้าที่สำคัญ อาทิ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ เคมีภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปกาตาร์ อาทิ อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขการส่งออกของไทยไปกาตาร์ยังมีความไม่ชัดเจน

อยู่เนื่องจากสินค้าที่ไทยส่งออกโดยตู้บรรทุกสินค้า (container) จะถูกส่งไปยังท่าเรือดูไบของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ซึ่งเป็นท่าเรือ น้ำลึกขนาดใหญ่ที่มีความทันสมัย กระบวนการนำสินค้าออก มีความสะดวกรวดเร็วและได้มาตรฐานสากล จากนั้นพ่อค้า ในเมืองดูไบจะอาศัยข้อตกลง FTA ของสมาชิกกลุ่ม GCC กระจายสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค GCC ทั้ง 6 ประเทศ ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ตัวเลขการส่งออกจากไทยไปกาตาร์ บางส่วนจึงถูกซ่อนบันทึกไว้ในมูลค่าการค้าไทย-สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ด้วย

กรณีการปิดพรมแดน สินค้าที่ไทยส่งออกไปกาตาร์ อาจจะไม่ได้รับความสะดวก โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้การขนส่งผ่านแดนจากดูไบ อาทิ รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ ผู้ประกอบการอาจจะมียกค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นทั้งจากเส้นทางที่ต้องเดินทางไกลขึ้นหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้อิหร่านอาจจะเป็นทางผ่านสำคัญที่จะนำพาสินค้าเกษตรและอาหารและสินค้าอื่น ๆ ของไทยไปสู่กาตาร์

ในการที่ซาอุดีอาระเบียและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ปิดพรมแดนทั้งทางบก ทางอากาศ และทางเรือ ซึ่งจากที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้นว่า สินค้าที่ไทยส่งออกไปกาตาร์ทางเรือ จะถูกส่งไปยังท่าเรือดูไบของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ทำให้การขนส่งสินค้าทางถนนผ่านทางดูไบไปกาตาร์ หรือการ tranship (ถ่ายสินค้าลงเรือเล็กไปกาตาร์) อาจจะไม่ได้รับความสะดวก หรืออาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ แต่การส่งสินค้าทางอากาศจากไทยมายังกาตาร์ ยังสามารถทำได้โดยใช้สายการบิน Qatar Airways ซึ่งบินตรงระหว่างกรุงเทพฯ และกรุงโดฮาหรือสายการบินอื่นของประเทศที่ไม่ได้ร่วมตัดความสัมพันธ์ทาง

การทูตในครั้งนี้ และหากสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้ต่อไป การส่งออกของไทยมายังกาตาร์อาจจะต้องส่งตรงเข้าท่าเรือโดฮาของกาตาร์แทนการส่งผ่านดูไบแล้วส่งต่อทางถนนไปยังกาตาร์เหมือนที่ทำในสถานการณ์ปกติ หรือใช้ท่าเรืออื่นในประเทศที่ไม่ได้ตัดความสัมพันธ์กับกาตาร์ อาทิ โอมาน อิหร่าน ทั้งนี้ในเบื้องต้นสินค้าไทยที่ส่งออกไปกาตาร์ที่ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก อาทิ อัญมณี ซึ่งส่วนใหญ่ใช้การขนส่งทางอากาศเป็นหลักอยู่แล้ว ส่วนรถยนต์ เครื่องปรับอากาศ และตู้เย็น อาจจะไม่ได้รับความสะดวก เพราะปัจจุบันใช้การขนส่งผ่านแดนจากดูไบ นอกจากนี้ เส้นทางคมนาคมขนส่งที่ถูกปิดกั้นทั้งทางบก ทางอากาศ และทางเรือ อาจจะทำให้ผู้ประกอบการมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นทั้งจากเส้นทางที่ต้องเดินทางไกลขึ้นหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งกลับกรณีไปต่อถึงปลายทางที่กาตาร์ไม่ได้ ค่าเช่าคลังสินค้าที่ดูไบเพื่อเก็บไว้กรณีรอการขนส่ง

อย่างไรก็ตามในวิกฤตการณ์ดังที่เรียดนี้ ภายใต้ความกดดันของกาตาร์จากการถูกปิดล้อมช่องทางการขนส่ง ในกรณีของอิหร่านซึ่งยังมีความสัมพันธ์อันดีต่อกาตาร์ อิหร่านเป็นประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดที่สามารถทำการค้ากับกาตาร์ รวมทั้งไม่ปิดกั้นชายแดน น่านฟ้า และน่านน้ำ การขนส่งสินค้าดำเนินไปได้ตามปกติ อิหร่านจึงอาจจะสามารถทำการค้ากับกาตาร์ได้มากขึ้นเพื่อทดแทนการค้ากับประเทศอาหรับอื่น ๆ ที่เคยค้าขายกับกาตาร์และตัดสัมพันธ์ทางการทูตกับกาตาร์ โดยอิหร่านเป็นเพียงประเทศเดียวที่มีน่านน้ำติดต่อกับกาตาร์และสามารถขนส่งอาหารไปยังกาตาร์ได้อย่างรวดเร็วที่สุด ไทยในฐานะประเทศที่ทำการค้ากับอิหร่านมาอย่างยาวนานโดยเฉพาะสินค้าเกษตร และอาหาร ในสถานการณ์ดังกล่าว อิหร่านจึง

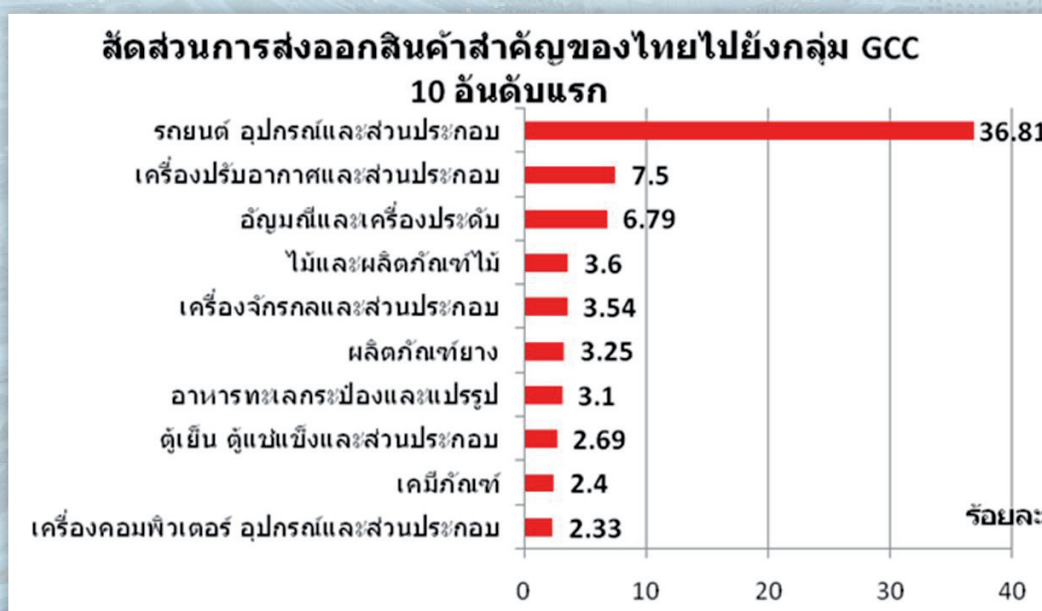

อาจเป็นทางผ่านสำคัญที่จะนำพาสินค้าเกษตรและอาหารและสินค้าอื่น ๆ ของไทยไปสู่กาตาร์เพื่อทดแทนความต้องการของกาตาร์จากการถูกปิดกั้นการทำการค้ากับกลุ่มประเทศอาหรับ

หากความขัดแย้งยืดเยื้ออาจจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของภูมิภาคในกลุ่ม GCC และอาจจะส่งผลกระทบต่อขนาดที่มากขึ้นต่อประเทศไทย ซึ่งประเทศในกลุ่ม GCC เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยในหลายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์นั่ง รถปิคอัพ และเครื่องปรับอากาศ

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่เราควรพิจารณาได้แก่ผลกระทบในระดับภูมิภาคของกลุ่ม GCC ต่อภาคอุตสาหกรรมไทย

ซึ่งจากที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นว่าความขัดแย้งครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่ร้ายแรงที่สุดในรอบหลายปีของกลุ่ม GCC หากความขัดแย้งในครั้งนี้อยู่ต่อไปอาจจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการจับจ่ายใช้สอยของทุกประเทศในกลุ่ม GCC และจะส่งผลกระทบต่อขนาดที่มากขึ้นต่อการส่งออกของภาคอุตสาหกรรมไทยในท้ายที่สุด โดยกลุ่ม GCC นั้น ถือเป็นตลาดขนาดใหญ่และมีอำนาจซื้อสูง ทั้ง 6 ประเทศสมาชิกมีประชากรรวมกันกว่า 50 ล้านคน ส่วนใหญ่มีฐานะมั่งคั่งและมีกำลังซื้อสูง กำลังซื้อที่สูงของพลเมืองในกลุ่มอาหรับส่งผลให้ความต้องการบริโภคสินค้าและบริการของประเทศเหล่านี้สูงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่มีความจำเป็นแก่การดำรงชีพ โดยกลุ่ม GCC มีสัดส่วนการส่งออกในภูมิภาค (Intra-Regional) ประมาณ 1 ใน 4

ทั้งนี้ในปี 2559 ไทยส่งออกสินค้าไปยังกลุ่ม GCC มูลค่า 6,470 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 3 ของการส่งออกทั้งหมดของไทย แม้ว่าสัดส่วนที่ไทยส่งออกไปยังกลุ่ม GCC อาจจะไม่ไ้มากมายเท่าไร แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ ประเทศในภูมิภาค GCC เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยในหลายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์นั่ง มีซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และ โอมาน เป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 3, 6 และ 10 ของไทยตามลำดับ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 12.6 ของการส่งออกรถยนต์นั่งทั้งหมด ในอุตสาหกรรมรถปิคอัพ รถบัสและรถบรรทุก ในปี 2559 ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 6 และ 14 ของไทยตามลำดับ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 6.15 ของการส่งออกรถปิคอัพ ฯ ทั้งหมด อย่างไรก็ตามการส่งออกรถปิคอัพ ฯ ไปยังซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ในปี 2559 ลดลงค่อนข้างมาก โดยลดลงมาเป็นลำดับตั้งแต่ปี 2555 จากที่ทั้ง 2 ประเทศเคยเป็นตลาดส่งออกใน 3 อันดับแรก และมีสัดส่วนรวมกันกว่าร้อยละ 40 ของการส่งออกรถปิคอัพ ฯ ทั้งหมด ในอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และซาอุดีอาระเบีย เป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 4 และ 11 ของไทยตามลำดับ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 9.34 ของการส่งออกเครื่องปรับอากาศ ฯ ทั้งหมด

กล่าวโดยสรุปในประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาในเหตุการณ์วิกฤตตะวันออกกลาง ที่ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องติดตามอย่างใกล้ชิดนั้น ไทย-กาตาร์มีมูลค่าการค้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.23 มูลค่าการค้าไทย-กลุ่ม GCC และคิดเป็นร้อยละ 0.66 ของมูลค่าการค้าไทย-โลก สินค้านำเข้าที่สำคัญ อาทิ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ปุ๋ย เคมีภัณฑ์ สินแร่ สินค้าส่งออกสำคัญ อาทิ อัญมณี และเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ ทั้งนี้ จากกรณีที่บางประเทศ อาทิ ซาอุดีอาระเบีย

สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อียิปต์ และบาห์เรน ได้ประกาศตัดความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศกาตาร์ รวมทั้งปิดพรมแดนทั้งทางบก ทางอากาศ และทางเรือ สินค้าที่ไทยส่งออกไปกาตาร์ทางเรือซึ่งปกติโดยส่วนใหญ่จะถูกส่งไปยังท่าเรือดูไบของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ แล้วขนส่งสินค้าทางถนนต่อผ่านทางดูไบไปกาตาร์ หรือ Tranship (ถ่ายสินค้าลงเรือเล็กไปกาตาร์) อาจจะไม่ได้รับความสะดวกหรืออาจไม่สามารถดำเนินการได้ อาจจะต้องส่งตรงเข้าท่าเรือของกาตาร์ หรือใช้ท่าเรืออื่นในประเทศที่ไม่ได้ตัดความสัมพันธ์กับกาตาร์ อาทิ โอมาน อิหร่าน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ประกอบการมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นบ้างทั้งจากเส้นทางที่ต้องเดินทางไกลขึ้นหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอิหร่านน่าจะเป็นทางผ่านสำคัญที่จะนำพาสินค้าเกษตรและอาหารและสินค้าอื่น ๆ ของไทยไปสู่กาตาร์ นอกจากนี้ หากความขัดแย้งในครั้งนี้อียึดเยื้อ อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการจับจ่ายใช้สอยของทุกประเทศในกลุ่ม GCC และจะส่งผลกระทบในขนาดที่มากขึ้นต่อการส่งออกของภาคอุตสาหกรรมไทยในท้ายที่สุด ซึ่งประเทศในภูมิภาค GCC เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของหลายอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์นั่ง รถปิคอัพ และเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น

จัดทำโดย

นายอภิยุทธ์ อำนวยกาญจนสิน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- <http://www.thaiembassy.org/>
- <http://www2.ops3.moc.go.th/>
- <http://www.ditp.go.th>
- <https://www.gccstat.org/en/>

สรุปสถานการณ์

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนพฤษภาคม 2560

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนพฤษภาคม 2560 ขยายตัว โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง อัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือนพฤษภาคม 2560 อยู่ที่ร้อยละ 62.1

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนพฤษภาคม 2560 ขยายตัวร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ขยายตัว เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

- **อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 9.9 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ปรับตัวดีขึ้นส่งผลให้การส่งออกเพิ่มขึ้น รวมถึงผู้ผลิตเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า

- **อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 9.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน การผลิตเพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าหลักคือ Other ICs Transistors Monolithic ICs และ PCBA ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มความต้องการใช้สินค้าเทคโนโลยี (Internet of Things)

- **อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 8.1 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากมีวัตถุดิบ (น้ำยาง) ออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้สามารถผลิตสินค้าได้มากขึ้น

สำหรับสาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่หดตัว เช่น อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ และอุตสาหกรรมการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์

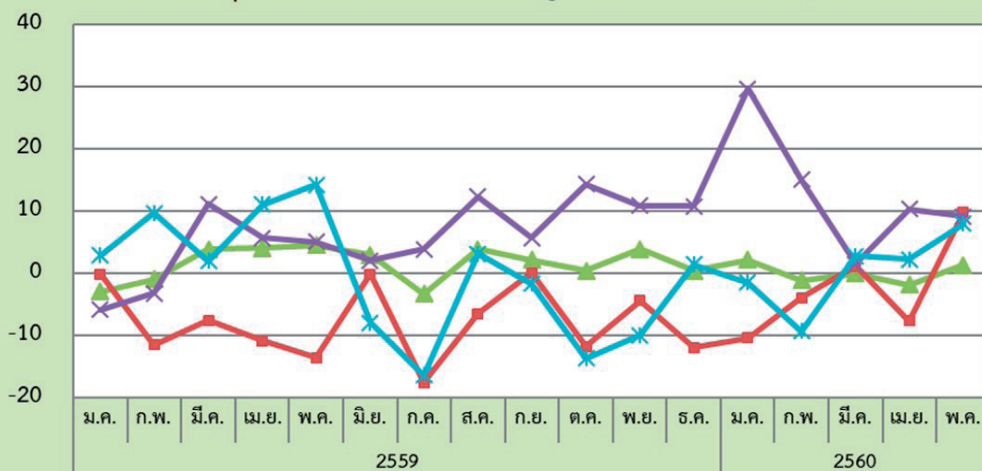
- **อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 17.2 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากราคาเหล็กในตลาดโลกปรับตัวลดลง ส่งผลให้ลูกค้าชะลอคำสั่งซื้อจากประเทศไทย อีกทั้งปัจจุบันเข้าสู่ฤดูฝนทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์เหล็กลดลง

- **อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องปรับอากาศ** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 4.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากเข้าสู่ฤดูฝนเร็วกว่าปกติ ส่งผลให้ความต้องการสินค้าในตลาดลดลง

- **อุตสาหกรรมการผลิตส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน อันเป็นผลมาจากการผลิตเครื่องยนต์เบนซินลดลง เนื่องจากความนิยมรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์เบนซินในตลาดต่างประเทศลดลง จึงส่งผลให้คำสั่งซื้อจากต่างประเทศลดลง

อัตราการเปลี่ยนแปลง
เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

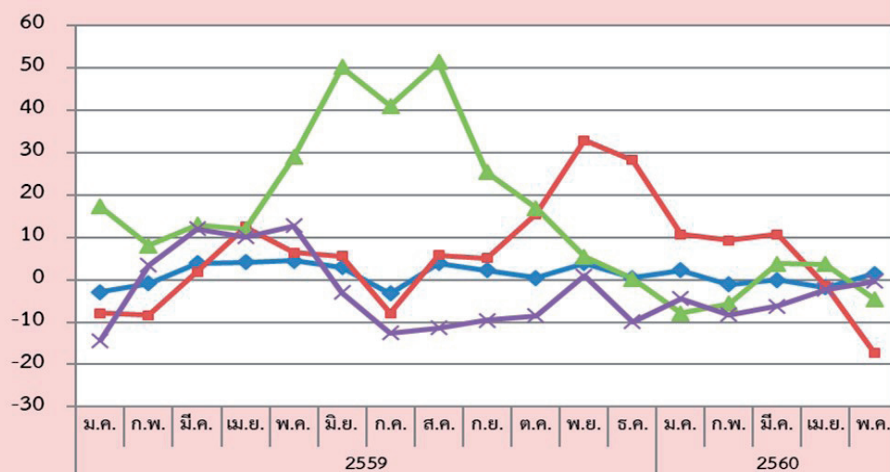
ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่ขยายตัวในเดือนพฤษภาคม 2560

MPI	-2.9	-0.9	3.9	4.1	4.5	3.0	-3.3	3.9	2.2	0.5	3.9	0.5	2.2	-1.1	0.0	-1.8	1.4
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	-0.1	-11.4	-7.6	-10.8	-13.5	0.0	-17.6	-6.5	0.1	-11.7	-4.4	-11.9	-10.3	-3.9	1.2	-7.6	9.9
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	-5.8	-3.2	11.2	5.8	5.1	2.1	3.9	12.4	5.7	14.4	10.9	10.8	29.8	15.1	1.5	10.3	9.2
ผลิตภัณฑ์ยาง	3.0	9.7	2.0	11.1	14.3	-7.9	-16.4	3.2	-1.6	-13.6	-9.9	1.5	-1.5	-9.3	2.8	2.3	8.1

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญที่หดตัวในเดือนพฤษภาคม 2560

อัตราการเปลี่ยนแปลง
เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (ร้อยละ)

MPI	-2.9	-0.9	3.9	4.1	4.5	3.0	-3.3	3.9	2.2	0.5	3.9	0.5	2.2	-1.1	0.0	-1.8	1.4
เหล็ก	-7.9	-8.4	1.9	12.5	6.3	5.5	-7.9	5.8	5.1	15.5	32.8	28.2	10.6	9.2	10.7	-1.4	-17.2
เครื่องบิน	17.2	8.0	12.9	11.9	29.0	50.1	40.9	51.2	25.3	16.9	5.4	0.2	-7.9	-5.7	3.7	3.6	-4.6
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	-14.3	3.4	12.0	10.1	12.8	-3.0	-12.6	-11.4	-9.5	-8.5	0.9	-10.0	-4.4	-8.2	-6.3	-2.3	-0.4

มาเป็น “ลูกไก่” กันเถอะ

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ

เมื่อเห็นหัวข้อบทความนี้ เชื่อว่าท่านผู้อ่านทั้งหลาย คงเกิดความสงสัยอย่างแน่นอนว่า อยู่ ๆ ทำไมผู้เขียนถึงเชิญชวนทุกท่านให้มาเป็น “ลูกไก่” ลูกไก่ในที่นี้คืออะไร และเป็นลูกไก่แล้วมันดีอย่างไร ...เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา ขอเริ่มด้วยการเฉลยให้ทุกท่านทราบก่อนเลยว่า “ลูกไก่” ในที่นี้ หมายถึง นักวิจัยรุ่นใหม่ ที่เป็นผลผลิตจากโครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” ซึ่งจัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในช่วงระหว่างวันที่ 26 – 30 มิถุนายน 2560 โครงการฝึกอบรมนี้เป็นการกิจโดยตรงของ วช. ในฐานะหน่วยกำกับดูแลนโยบายด้านงานวิจัยของประเทศ ตามแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี ซึ่งหนึ่งในภารกิจสำคัญ คือ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพนักวิจัย การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ รวมถึงการพัฒนาทักษะส่งเสริมนักวิจัยให้มีความเป็นมืออาชีพในการวิจัยมากขึ้น เพื่อสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพและนำคุณค่าของการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในระดับพื้นที่หรือประเทศต่อไป ทั้งนี้ ที่ผ่านมา พบว่า การเพิ่มจำนวนนักวิจัยให้เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศยังไม่สามารถบรรลุผลได้ตามเป้าหมายเท่าที่ควร ดังนั้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 วช. จึงได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยากร “การพัฒนานักวิจัย (แม่ไก่)” เพื่อใช้ในการฝึกอบรมนักวิชาการ นักวิจัย ตลอดจนบุคลากรจากภาคส่วนอื่น ๆ ซึ่งสรรหาและคัดเลือกจากมหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ วช. เพื่ออบรมให้เป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นหน่วยดำเนินการจัดฝึกอบรม ร่วมกับ วช. เพื่อพัฒนาและเพิ่มจำนวนนักวิจัยหน้าใหม่ต่อไป และเมื่อพัฒนานักวิจัยในระดับวิทยากร (แม่ไก่) แล้ว ก็ต้องมีการพัฒนา “ลูกไก่” ควบคู่กันไปด้วย จึงเกิดโครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” รุ่นที่ 1 ขึ้น

ทันทีที่ผู้เขียนในฐานะข้าราชการน้องใหม่ได้ทราบข่าวการจัดอบรมนี้ ก็เกิดความสนใจและเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับทั้งในแง่การพัฒนาตนเอง ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

รวมถึงมองเห็นช่องทางในการได้เครือข่ายเพื่อนร่วมอบรมที่มาจากหลากหลายหน่วยงาน เพื่อโอกาสในการร่วมมือและประสานงานกันในอนาคต จึงไม่ลังเลที่จะสมัครเข้าร่วมโครงการนี้ โดยได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้บังคับบัญชาในทุกระดับ และเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าฝึกอบรมในครั้งนี้ จึงขอนามาเล่าสู่กันฟังให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้รับทราบ ไม่น่าว่าจะมีหลายท่านสนใจมาร่วมเป็น “ลูกไก่” อย่างผู้เขียนบ้างก็ได้...

โครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่)” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งครอบคลุมทั้งกลุ่มนักวิชาการ บุคลากรด้านการศึกษา ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เกิดความรู้ ความเข้าใจ และได้เรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ สามารถจัดทำข้อเสนอการวิจัยได้ รวมทั้งเพื่อเป็นการบูรณาการเครือข่ายนักวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป หัวข้อการอบรมประกอบด้วยทั้งภาคทฤษฎีซึ่งอัดแน่นไปด้วยเนื้อหาสาระและภาคปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้เกิดการทำงานเป็นทีม การระดมความคิดเห็นและร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อให้สามารถจัดทำข้อเสนอการวิจัยที่สามารถยื่นขอรับทุนการวิจัยจาก วช. ได้จริง โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมทั้งหมด 5 วัน ตั้งแต่ 08.00 - 19.00 น. รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง ในทุกวันจะมีการทบทวนบทเรียนในช่วงเช้า หลังจากนั้นจะเป็นการฝึกอบรมทฤษฎีตลอดทั้งวัน มีช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันเพียง 30 นาที ส่วนช่วงเย็นหลัง 16.00 น. เป็นต้นไป จะเป็นการปฏิบัติเพื่อเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยมานำเสนอในวันสุดท้ายของการฝึกอบรม โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อกำหนดโจทย์การวิจัยแบบบูรณาการและได้หัวข้อการวิจัยที่ฝึกปฏิบัติตามบริบทของชุมชนและงานตามภารกิจหลัก จะเห็นว่า การอบรมนี้มีการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าที่สุด ถือเป็นการฝึกความอดทนไปในตัว เพราะการทำวิจัยจริงต้องสามารถรับมือกับสภาพความกดดันหลายด้าน ผู้เขียนรู้สึกชื่นชมจากใจจริงต่อทีมงานผู้จัดอบรมที่สามารถควบคุมเวลาได้ตามกำหนดทุกขั้นตอนจนสิ้นสุดการอบรม

ในส่วนเนื้อหาที่เป็นภาคทฤษฎี จะเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทั้งในเรื่องของประเภทการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภทหลัก ที่มีจุดมุ่งเน้นแตกต่างกันไป คือ การวิจัยพื้นฐาน เป็นการมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยวิธีวิทยา (Methodology) เพื่อสร้างเป็นทฤษฎีหรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ต่าง ๆ ให้กว้างขวางสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การวิจัยประยุกต์ มุ่งผลด้านการปฏิบัติ โดยนำความรู้ที่แสวงหาขึ้นใหม่ของการวิจัยพื้นฐาน หรือนำวิทยาการต่าง ๆ มาศึกษาและประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาทางปฏิบัติ และการวิจัยและพัฒนา มุ่งเน้นกระบวนการของผลผลิตที่พัฒนาขึ้นใหม่จากการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยเชิงประยุกต์ โดยนำผลการวิจัยที่ได้ไปทดลองใช้จริง แล้วนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ขั้นตอนสำคัญต่าง ๆ ของการวิจัย ประกอบด้วย การกำหนดโจทย์การวิจัย ซึ่งมุ่งเน้นรูปแบบการบูรณาการที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของประเทศตามบริบทของชุมชน โดยเริ่มจากการตั้งปัญหาวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย และการตั้งชื่อเรื่องวิจัยที่กระชับ ชัดเจน และสอดคล้องกัน จากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย เพื่อเป็นการสอบทานและยืนยันถึงความเหมาะสมของหัวข้อการศึกษา ความซ้ำซ้อนกับงานวิจัยอื่น ๆ รวมทั้งช่วยให้ผู้วิจัยนำผลงานวิจัยและความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาใช้ประโยชน์/มาพัฒนาต่อยอด ในการทำวิจัยของตนเองได้ แบบแผนการวิจัยที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยแบบผสมที่ใช้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพร่วมกัน แบบแผนการวิจัยที่ดีจะต้องมีการออกแบบให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยกำหนดรูปแบบการวิจัย การเลือกตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสม นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในขั้นตอนนี้ คือ การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนที่สามารถเกิดขึ้นได้ระหว่างการวิจัย ซึ่งหากสามารถควบคุมตัวแปรเหล่านี้ได้ก็จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยได้ด้วย

นอกจากทฤษฎีและขั้นตอนในการวิจัยแล้ว การฝึกอบรมนี้ยังชี้ให้เห็นอีกว่า การสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพและมีคุณค่า นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของนักวิจัยแล้ว

ยังขึ้นอยู่กับจริยธรรมของนักวิจัยในการทำงานด้วย โดยมีจรรยาบรรณการวิจัยเป็นแนวทางมาตรฐานที่นักวิจัยพึงยึดถือและปฏิบัติ นอกจากนี้ หลังจากเตรียมความพร้อมในการวิจัยด้านต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว หากผู้วิจัยมีเรื่องที่ต้องการศึกษาและประสงค์ให้งานวิจัยของตนได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ ผู้ทำวิจัยควรเรียนรู้เทคนิคการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยที่ดีด้วย เพราะการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเป็นด่านแรกที่จะได้รับการพิจารณาจากแหล่งทุน ถ้าผู้อ่านอย่ารู้เทคนิคดังกล่าว...ลูกไก่เล้าใหม่รอคุณอยู่ค่ะ

เมื่อเล่าเนื้อหาเชิงทฤษฎีให้ทราบพอสังเขปแล้ว คราวนี้จะขอเล่าถึงส่วนที่เป็นภาคปฏิบัติกันบ้าง กลุ่มหรือเล้าไก่ของผู้เขียนมีสมาชิก 10 คน ประกอบด้วยเพื่อน ๆ จากหลายหน่วยงาน เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ด้านกฎหมาย วิศวกรรม สิ่งแวดล้อม บริหารธุรกิจ และฟิสิกส์ บุคลากรด้านการวิจัยของ มสธ. ข้าราชการจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีแม่ไก่หรือวิทยากรที่ปรึกษาประจำกลุ่มคอยให้คำปรึกษาจนกว่าจะแยกย้ายกันไปแต่ละวัน โดยกลุ่มได้รับมอบหมายในโจทย์งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาที่ทางกลุ่มสนใจเพื่อฝึกเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยนั้น เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นโจทย์การวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของชาติและนโยบายด้านการวิจัย และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริง มีความสัมพันธ์กันทั้งภาคอุตสาหกรรม สังคม สิ่งแวดล้อมและกฎหมาย ในสามวันแรกที่เราร่วมกัน มีการถกประเด็นไปมาระหว่างกันว่า อุตสาหกรรมเชิงนิเวศคืออะไรกันแน่ ทำไมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในประเทศไทยจึงยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร มีปัญหาอยู่ตรงไหน....พวกเราช่วยกันระดมสมอง แสดงความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนความรู้แขนงต่าง ๆ พุดคุยจนเกิดความเข้าใจในที่มาของปัญหา ซึ่งใช้เวลาค่อนข้างมากจนเกินเวลาฝึกอบรม แต่ผลที่ได้คุ้มค่าน่าพอใจเพราะทำให้ทุกคนยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ไม่มีใครยึดตนเป็นที่ตั้ง จนได้ข้อสรุปร่วมกัน ซึ่งการทำวิจัยจริงคงเจอเหตุการณ์ลักษณะนี้และต้องใช้เวลามากกว่า

การอบรมเป็นหลายเท่าตัวอย่างแน่นอน นอกจากนี้ เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จภายในกำหนด เราแบ่งภาระงานให้ทุกคนกลับไปค้นคว้าทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ และเรียบเรียงเพื่อใช้ในการเขียนหัวข้อต่าง ๆ เช่น ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย ทฤษฎีและกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ทั้งนี้ ในวันที่สองของการอบรม ทุกเล้าไก่ต้องนำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย ปัญหา วัตถุประสงค์ ในเบื้องต้น เพื่อให้แม่ไก่และผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะยาไก่ชีแนะถึงสิ่งที่ดีและบอกข้อบกพร่องที่ควรนำไปปรับปรุงอย่างถึงพริกถึงขิง ผู้เขียนอยากบอกว่า แม้จะมีคำวิจารณ์ที่ฟังแล้วอาจทำให้เจ็บปวดบ้าง แต่แปลกที่เรากลับรู้สึกสนุกและกระตุ้นให้อีกheimมากกว่าเดิม หลังจากนั้นเรามีเวลาปรับปรุงผลงาน ในวันที่สามและวันที่สี่ของการอบรม โดยวันที่สี่นี้ นอกจากจะได้ข้อเสนอแนะวิจัยตามแบบ ว-1ด (แบบฟอร์มการเขียนขอทุนของ วช.) ที่เริ่มเป็นรูปร่างมากขึ้น เรายังมีกิจกรรมพิเศษคลายความตึงเครียด คือ การทำสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) ซึ่งเป็นที่มาของข้อมูลสำหรับการทำวิจัยเชิงคุณภาพ หัวข้อที่นำมาทดลองปฏิบัติ คือ **“เน็ตไอดอลควรมีลักษณะอย่างไร”** ปิดท้ายในช่วงหัวค่ำด้วยงานเลี้ยงและกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ มีการแสดงของแต่ละกลุ่มและการร้องรำทำเพลงที่สนุกสนานเต็มไปด้วยเสียงหัวเราะและรอยยิ้ม

และแล้ววันที่ทุกคนรอคอยก็มาถึง ทุกเล้าไก่ต้องมานำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยของตนเอง กลุ่มของผู้เขียนนำเสนอในหัวข้อวิจัยเรื่อง **“รูปแบบการคัดเลือกตัวชีวิตที่เหมาะสมต่อโครงการอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก”** ถ้าโครงการวิจัยนี้สำเร็จ ผลที่ได้รับ คือ ฐานข้อมูลดัชนีชีวิต และคู่มือดัชนีชีวิตของโครงการอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งหากนำไปปฏิบัติจริง จะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมเชิงนิเวศต้นแบบที่

ประสบความสำเร็จ เป็นการสนับสนุนนโยบายอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมคาร์บอนต่ำ หลังจากสิ้นสุดการนำเสนอ ทางกลุ่มได้รับคำแนะนำจากยาไก่ให้ไปปรับปรุงเนื้อหาเพิ่มเพื่อให้สามารถยื่นขอรับทุนจาก วช. ได้จริง ซึ่งหากผู้อ่านท่านใดมีความสนใจเกี่ยวกับทุนต่าง ๆ ของ วช. เช่น ทุนวิจัยมุ่งเป้า ทุน วช. เพื่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงทุนอื่น ๆ ของ วช. สามารถเข้าไปดูรายละเอียดในเว็บไซต์ของ วช. โดยตรงที่ www.nrct.go.th และก่อนจะแยกย้ายกลับไปทำงานยังหน่วยงานของตนเอง ลูกไก่จะได้รับใบวุฒิบัตรและร่วมบันทึกภาพเพื่อเป็นที่ระลึกและย้ำเตือนถึงความพยายามของนักวิจัยรุ่นใหม่ทุกคนไว้ด้วย

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณทีมงานยาไก่ แม่ไก่ ตลอดจนทีมงาน มสธ. และ วช. มา ณ โอกาสนี้ ที่ทำให้การอบรมตลอดระยะเวลา 5 วัน 40 ชั่วโมงนี้ เกิดประโยชน์มากมายทั้งต่อตัวเองและต่อองค์กร ผู้เขียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ได้เพิ่มพูนประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย และยังได้มิตรภาพอันดีระหว่างผู้เข้ารับการอบรมที่มาจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายนักวิจัยที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไปได้ในอนาคต **“ลูกไก่”** ที่อาจดูตัวเล็ก น่ารัก แต่หาก **“ลูกไก่”** ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นร่วมกันสร้างสรรค์งานวิจัยในลักษณะบูรณาการที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศ ชุมชน และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในภาพรวม ลูกไก่เหล่านี้ก็จะเปรียบเสมือนฟันเฟืองตัวเล็ก ๆ ที่ร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้กลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุค 4.0 ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แล้วคุณล่ะ... สนใจอยากจะเป็น **“ลูกไก่”** กันบ้างหรือยังคะ

จัดทำโดย

สิริรัช ชูเชิด

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.),

คู่มือโครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่” (ลูกไก่),

พฤษภาคม 2560

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.),

จรรยาบรรณวิชาชีพวิจัยและแนวทางปฏิบัติ,

พิมพ์ครั้งที่ 6, 2560

แนวทางการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาองค์กร กรณีตัวอย่าง OIE Improvement Idol Award

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งระบบ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม ทำให้องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องปรับตัวเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีคุณภาพ สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เองก็เช่นเดียวกับทุกองค์กรได้ มีการพัฒนาปรับปรุง และสร้างนวัตกรรม เพื่อตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการพัฒนาระบบเตือนภัย ภาวะอุตสาหกรรม (Early Warning System) การพัฒนาดัชนี อุตสาหกรรมตัวใหม่ ๆ การพัฒนา Mobile Application หรือ อยู่ระหว่างการพัฒนาการปฏิบัติงานรองรับชุดข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และการมองภาพอนาคต (Foresight)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการปรับปรุงไม่ได้เกิดขึ้นใน ระดับองค์กรเท่านั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สศอ. ได้นำระบบ “ต้นแบบการปรับปรุงเพื่อการพัฒนา” (OIE Improvement Idol Award) มาใช้ในองค์กรอย่างต่อเนื่อง คือ การมุ่งเน้นที่ทำให้บุคลากรใน สศอ. ทุกระดับ ทุกกลุ่มงาน ได้ มีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการ ทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เช่น การลดขั้นตอนการทำงาน การลดระยะเวลา การนำเทคโนโลยี ที่เหมาะสมมาใช้กับงาน เพื่อเป็นการพัฒนางานให้มี ประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังช่วยประหยัดงบประมาณ ขององค์กร ด้วยเช่นกัน โดยหัวใจสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด (Continuous Improvement) เป็นเครื่องมือ พัฒนาการในการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้ บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุ พันธกิจขององค์กร ทั้งนี้การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ ในองค์กร ยังเป็นการยกระดับการบริหารจัดการคุณภาพของ

ระบบราชการไทยให้มีศักยภาพและขีดความสามารถเทียบเท่า ระดับสากลอีกด้วย

การจัดกิจกรรม “ต้นแบบการปรับปรุงเพื่อการพัฒนา” ของ สศอ. เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 เป็นต้นมา ซึ่งเริ่มตั้งแต่ การปรับปรุงในกิจกรรมง่าย ๆ อาทิ การปรับเปลี่ยนวิธีการส่ง รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จากที่ต้องจัดพิมพ์แล้ว ส่งทางไปรษณีย์ มาเป็นการจัดทำเป็นไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (PDF file) แล้วส่งให้ผู้รับ ทาง Email ซึ่งทำให้ผู้รับบริการได้รับ ข้อมูลที่รวดเร็วยิ่งขึ้น และสามารถนำเอกสารไปใช้อ้างอิงต่อได้ ง่ายขึ้น หรือการจัดทำ Template ต้นแบบงานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น บันทึกหรือหนังสือที่เสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี และ เผยแพร่ผ่านสื่อภายในองค์กร เช่น Intranet, Social Network เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรมากยิ่งขึ้น

สำหรับในปี พ.ศ. 2557 เริ่มมีกิจกรรมที่ซับซ้อนขึ้น อาทิ มีการนำระบบ Cloud Storage มาประยุกต์ใช้ในการปรับ เปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึง ข้อมูลได้จากทุกที่ และแก้ไขข้อมูลได้ทันที หรือมีการ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ มาทำให้การทำงานหรือติดต่อ ประสานงานมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น ใช้โปรแกรม Microsoft Outlook มาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ของฝ่ายเลขานุการ และคณะกรรมการตรวจรับงาน การใช้ โปรแกรม Line เพื่อสร้างระบบการสื่อสารสองทาง ระหว่าง ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน การใช้โปรแกรม Facebook เพื่อ สร้างเครือข่ายการจัดประชุมสัมมนากับหน่วยงาน กระทรวง อุตสาหกรรมในต่างจังหวัด เป็นต้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 เนื่องจากรัฐบาลในสมัยนั้นให้ ความสำคัญกับการสื่อสารที่ตรงประเด็น และเข้าใจง่าย ดังนั้น

กิจกรรมหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ การประยุกต์ใช้ Infographic ในการเขียนบทความที่รายงานต่อสาธารณะ เพื่อให้บทความมีความน่าสนใจมากขึ้น หรือการใช้โปรแกรม Dropbox เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศในการทำงานระหว่างกันมากขึ้น

ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2559 เนื่องจากสำนักงานฯ ให้ความสำคัญกับความชัดเจนของการจัดทำกระบวนการทำงานภายในส่วนราชการ จึงรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ สคอ. ดำเนินจัดทำหรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน และเพื่อให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนเกิดความชัดเจนในการสื่อสารของกระบวนการทำงานระหว่างกัน

ซึ่งความสำคัญของโครงการ PMQA ในด้านการจัดกิจกรรมประกวดต้นแบบการปรับปรุงเพื่อพัฒนาองค์กร (OIE Improvement Idol Award) จะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานให้เป็น

งานที่สนุก น่าตื่นเต้น ทำหาย แปลกใหม่ ส่งเสริมบุคลากรในหน่วยงานให้มีความตื่นตัวมากขึ้นมีความสุขกับการทำงานอย่างแท้จริง มีการพัฒนารูปแบบการทำงานที่ดีขึ้น มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ลดขั้นตอน ลดระยะเวลา ลดความผิดพลาด ได้รับคำชมเชยเพิ่มขึ้น ข้อร้องเรียนลดลง ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในองค์กร การมีส่วนร่วมจากเจ้าหน้าที่ในองค์กรเป็นอย่างดี อย่างเช่นทุกปี และก่อให้เกิดการปรับปรุงเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี เพื่อพัฒนาองค์กรให้สามารถยกระดับไปสู่องค์กร ที่มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าน่าจะเป็นประโยชน์กับท่านผู้อ่านในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ทำความเข้าใจ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงเพื่อพัฒนาองค์กรของท่านได้ต่อไป

จัดทำโดย

อุรัสยา ชวณิมิตร
นักจัดการงานทั่วไป

รวมภาพบรรยากาศการจัดกิจกรรมประกวดต้นแบบการปรับปรุงเพื่อพัฒนา สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (OIE Improvement Idol Award) ผลงานแต่ละปีที่ผ่าน ๆ มา

นายศิริจุล จุลกะรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ร่วมเป็นวิทยากรหัวข้อการสัมมนา “ใช้พลาสติกถูกวิธี ชีวิตปลอดภัย” เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรม เค พาร์ค จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจัดกิจกรรม “ปันน้ำใจ สร้างรอยยิ้ม” ณ สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการการุณยเวศม์ จังหวัดชลบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ระหว่างวันที่ 16 - 17 มิถุนายน 2560

นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานกล่าวเปิดการสัมมนาและร่วมเสวนาในหัวข้อ “อุตสาหกรรมบริการ : กลไกสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตเพื่ออนาคต” เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรมอีสติน แกรนด์สาทร โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้ โครงการศึกษากลยุทธ์การสร้างเชื่อมโยงอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการของไทย ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ระยะที่ 2

นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานกล่าวเปิดการจัดการสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษาในหัวข้อ “โครงการเตรียมความพร้อมภาคอุตสาหกรรมไทยเพื่อรองรับการเชื่อมโยงในภูมิภาคด้วยเศรษฐกิจดิจิทัล ระยะที่ 2” เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุมแกรนด์บอลรูม โรงแรมบางกอกกอล์ฟ ห้วยขวาง กรุงเทพฯ

นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าวดัชนีอุตสาหกรรมเดือนพฤษภาคม 2560 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุม 202 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

OIE FORUM 2017
INDUSTRY
ROADMAP

OIE FORUM 2017

“อุตสาหกรรม 4.0 จุดเปลี่ยนประเทศไทย”

INDUSTRY 4.0 ROADMAP : TRANSFORMING TOWARDS THAILAND 4.0

เดินทางอุตสาหกรรม 4.0 เชื่อมโยงนวัตกรรม พร้อมก้าวไป
ในอนาคตอย่างยั่งยืน รวมทั้งกำหนดทิศทางอุตสาหกรรม
เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสู่ประเทศไทย 4.0

สนใจรายละเอียดข้อมูลการสัมมนา สามารถเข้าไปดูได้ที่
เว็บไซต์ สศอ. : www.oie.go.th
หรือ Application การจัดงานที่ “OIE FORUM 2017”